

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Kilövetési árak:
 Helyben és postán küldve
 Egy évre 10 frt - kr.
 Fél évre 5 " " "
 Negyed évre 3 " " "
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közleményért, Vasváry-
 hár fordulat, a szerkesztőségbe
 bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben
 TRILORDI K. LAJOS és U.
 OSÁTHY KÁROLY könyv-
 kereskedésében és a kiadóhivatal-
 ban KUTÁSI IMRE könyv-
 nyomdájában és a postahivatalok
 száján.

Hirdetési díj:
 Nagy hasábon heti sorért 6 kr.
 Nagyból terjedelmű és többször
 hirdetések alkalmán az árak a leg-
 olosabb árért vétnem fel.
 Helyszől minden külön bejel-
 tésért 20 kr.

„Nyitott”-ban megjelenő közle-
 mény minden pott sora 20 kr.

Hirdetések felvételnek a kiadó-
 hivatalban, KUTÁSI I. könyv-
 nyomdájában, valamint ZICH-
 MANN H. könyv. iróházában is.

Név nélkül vagy bérmentetlent
 beküldött hirdetések nem vétel-
 nek figyelembe.
 Kéziratok vissza nem
 adának.

„A közjogi alap bukása.” Az aggodalmak országa.

Megrendítő az állami életben azon hanyatlás, melyet hazánk alkotmányos tizenhét év alatt mutat. Alkotmányt cserélő országoknak, újra szervezkedő országoknak, mindenütt küzdeniök kell a kezdet nehézségeivel; idő kell ahoz, hogy a népek, mult és jelen közt, a szakadásokat betöltsék s új alapokon biztos utat készítsenek fejlődésnek s nemzeti eseményeik valósításának. Minden új birodalomnak meg vannak a maga bajai, melyek a gyermekekkel járnak; sok lázt kell szenvednünk, míg ki jön a bölcsességfogunk.

Ott van Olaszország; kezdetben mennyi ziláltság, mily pártvadások, mily rendezetlen pénzügyek, küzdelem az államkincstár igényei s a nép nyomora közt; mily baloldali hangulatok a savoyai ház koronája ellen; sok hajlam a korrupcióna s mennyi aggodalom az ifjú állam jövője iránt! És ma Olaszország a készfűtő birodalmak mellett áll; elűzte egéről a pénzügyi bukás rémét; anyagi s erkölcsi ereje napról-napra növekszik; a legelső hatalmak vetélkednek barátságáért; imponál Európának. Jut-e valakinek észébe felosztani Olaszországot?

Másfél évtized békés munkája alatt kiépült Olaszország; ennyi idő kellett arra, hogy befejeztessék az államszervezés műve, melyet a dicső Cavour kezdett.

Magyarország ezen idő alatt nem emelkedett ugyan túl a gyermekeké bajain sem, de ma nyakig uszik már a politikai hibák s államveszélyek hinárjában, hol a vég kezdődik. Mi is befejeztük állami szervezkedésünket, de nincs köszönet benne; midőn a nemzetnek a becsületes küzdelmek pályabérét, a hazafias áldozatok gyümölcsét kellene aratnia: a helyett ott áll a nemzet, hogy végre arról kell gondolkoznia, mint menekülhetne a minden oldalról fenyegető állami katasztrófától; mi a maga nemében szintén befejezett organizációnak tekintethető.

A teljes állami boldogság utópia, mit a partriarchalis kormányforma sohasem adhat meg soha. Perikles korában is volt valami rothadt az államgépezetben; pedig Athén aranykorát élte. A mai köztársaságok ép oly kevésbé mentek a kor epidemikus bűneitől, mint a kényuri Oroszország. Korunk legnagyobb kormányfője, Bismarck se képes ugy vezetni a német birodalmat, hogy kisebb-nagyobb hibák ne történjenek s valamennyi porosz csallhatatlannak tartsa a kanczellárt. A kormányzat műhelyében Európaszerte sok a politika salakja s van oka az ellenzéknek elégedetlenségre és ostromra.

De a politikai hibákat tulszárnyalják a politikai események; a bajokat ellensúlyozzák mindenütt a kedvező mozzanatok, a pillanat aggodalmait eloszlatják a jövő remények. — Anglia tengeri nagyságát s világereskedelmét nem kecskéztatja az ir forradalom. A párizsi társadalomban öröszu lakik; a francia pártok bősztült csatákban zudulnak egymásra. Nehány év óta tulköltekezést látunk az államháztartásban; de a francia nemzet óriás ipara, példás takaréksága, világereskedelme biztosítanak arról, hogy dobra nem ütök az államot s a köztársaságot felválthatja bár az egyeduralom; de Franciaország nagy nemzeti hadserege minden kormányforma alatt védelmet nyújt a betörni kész ellenséggel szemben. S ha Németországban egy nagy ember önkénye lebeg és uralk a parlamenti pártok felett, mint az ur szelleme a vizeken; ha a bölcs nemzet alkotmányos mozgásában egy nála bölcsőbb kormányfő által korlátozva van: ezért bő kárpótlást nyer Németország abban, hogy Bismarck kormánya, mely sorba leverte a nemzet ellenségeit s megalakította a német egységet, ugy szervezte és felfegyverezte az egységes Németországot,

hogy bátran daczolhat külveszélyekkel; és Bismarck az ő korszakot alkotó tettei mellett oly közigazgatást alkotott, mely a becsületes kormányzat mintaképe s a korrupciónak halálos ellensége. Bismarck irgalmatlan kezekkel büntette s irtotta, a hol találta; a kormánya erős, de dicsteljes, melyet csak jó kedvében korholhat a német; mikor szítja, akkor is mélyen leborul előtte.

Az orosz népet elnyomatásában vigasztalhatja azon tudat, hogy nemzeti kormánya a szláv misszió szolgálatában áll s az óriás birodalmat világhódítási célokra összerakja és vezeti. Mily hatalmas ipart teremtett a czári kormány gazdasági politikája, azt magyar szakfőfiak moszkvai jelentéseiből a Tisza-kormány is tudhatja. Oroszország nemcsak a török birodalom felosztása által nyert tulsúlyával nehezedik ránk, nemcsak özön hadával, hanem nyers termelésével s iparával is fenyeget bennünket.

A keleti kis országok, a mi támogatásunkkal nyert állami függetlenségök fenhőzód tudatában, nagy nemzeti hivatást követelnek maguknak a mi rovásunkra. A románok Romániában, a szerbek a nagy szerb eszmében, a bolgárok a Pan-Bulgáriában hisznek és fegyverkeznek ellenünk, igen ellenünk s mint annak idején látni fogjuk, senki más ellen. Szerbia nemzeti bankot alapít. A bukaresti kormány gazdasági politikájával szupremáciát gyakorol felettünk, szerződést szeg megtorlatlanul, mi ellen hiába jajdul fel az összes osztrák és magyar kereskedő világ.

Még Ausztriának is sok indoka van lelkesedni állami existenciájáért, mert gazdag állam, hol fejedelmi ipar virágozik s magas fokon áll a földmívelés. A ki Ausztriában utazott, vagy az osztrák gazdasági viszonyokat olvasta, de alaposan tanulmányozta: az osztrák államháztartás deficitje nagyrészen csak szinleges! A birodalmi tanács egy kis áldozatkészséggel s néhány tollvonással megszüntethetné a költségvetési hiányt. De nem teszi; a quóta tárgyalásnál szükség van a »vakulj magyar«-ra; az osztrák nem emel adót, nehogy emelkedjék a quótája. Ausztria közigazgatása nem hasonlítható ugyan a poroszhoz, de azért nagyobb erkölcsi érzékkel s pártatlanabb szigorral adminisztrál, mint, mint — Mexiko, hol mindenben a legnagyobb rendtelenség uralkodik, csak a lopásban van pártatlan rend!

Ausztria azért is büszke lehet állami-ságára, mert ura az egész monarchia gazdasági politikájának; mert egy számára dusan jövedelmező gyarmat birtokosa, melyet Magyarországának neveznek. Büszke lehet Ausztria a monarchia nagy hadseregére, mely egészen az övé; mert minden ízében, vezérletében, vezényletében, közigazgatásában és katonai szellemében osztrák; tétőtől-talpig osztrák hadsereg. Mit akarsz még többet, tu felix Ausztria? Bárhová tekintünk Európában: a boru mellett mindenütt ott látjuk a derű mosolyát; az árnyakat rögtön követik a jólét vagy a dicsőség fényugrai, a korhádt fa mellett ott diszlik a virág, az enyésző mult után ott ragyog az örök tavasz. — Nincs állam, nincs nemzet, kinek ne jutna osztályrészül, ha nem is a boldogság telje, legalább a boldogságnak egyik alkatrésze.

Csak Magyarország ege van egészen beborulva; csak a mi dicsőségünk késik az éji homályban. Csak a magyart fosztották meg minden nemzeti eszményétől. Csak a magyarnak nincs hite egy jobb, boldogabb jövőben. Közmegegyöződés hazánkban, hogy a mai nemzedék nem érhet többé jó időket. Sokan azon is kétkednek, hogy a jelen süllyedés után az unokák boldogabb korszakra virradhassanak.

Csak Magyarország geniusának kell hanyatló nemzetünk felett busulnia; nincs

árva gyermek csak az ő gyermeke. Európában csak egy államot látunk, hol minden össze hat a kész romlásra, hol a kormányzat valamennyi tényezője oly irányban halad, a politikai és társadalmi élet összes viszonyai oly alakulást vesznek, melynek kikerülhetlen vége az állambukás: ez az ország, mi vagyunk.

Akár monarchiánk nemzetközi helyzetét, akár hazánk közjogi s gazdasági viszonyait Ausztriához, akár belviszonyainkat sine ira et studio tekintjük: a politikai számítás szigorú törvényei szerint mindenütt azon következtetésre jutunk, hogy a mai politikai rendszernek nemzetünk nézve katasztrófával kell végződnie.

Ez nem ellenzéki következtetés, nem is kétségbeesett pesszimizmus jóslata, hanem alkotmányos történetünk kéréllhetlen logikája.

A kormány, miután megmérgezte a nemzetet, az önbűne által előidézett veszravasz sejtelmében lázsilapított szerekkel próbál kuzuzsolni. A jerikói hős, miután a 67-iki alapot szétrombolta, oda vág egy vakolat czémentet a romokra s azt mondja, hogy az alap erősebb, mint valaha; az ország rendezve van.

Vagy a vasutak egy bőtermésű évben többet járnak s jövedelmeznek, mint az üsebben; a deficit egypár millióval esetleg csökken; a kálmista iskolák a kormánybiztos kétes áldásában részesülnek, vagy az alföldet nem éri minden évben egy szegedi katasztrófa; míg a minden oldalról veszélyezett társadalmi rendet hadseregen és statáriumon kívül zsandárok őrzik; ugyanazon merész koholmány, hogy ami szabadelvűségünket a legreakcionáriusabb magyar kormány van hivatva megmenteni s a roskadozó magyar faj erősítése egy-két zsidóházzal stb. szóval azon érvek, melyekkel a Tisza-kormány tételét újabban védeni szokás, szép és lélekemelő dolgok lehetnek a kormánypárti klubra nézve. De mindannyian csak Bernát kapkodása a menykőhöz, csak mulékony tünetei a rosz kormányzatnak s nem csökkentik válságos helyzetünk állandó veszélyét.

A Tisza-kormány újabb működése nem czáfolhatja meg a szomorú igazságot, hogy közállapotaink a mai rendszerben rég tul haladtak azon stádiumon, hol a politikai jó, a politikai rosszal még egysülyt bir tartani s ennél fogva a kibontakozás lehetősége meg volt.

A ma fennálló kormányrendszerben:
 A jó felett a rosz tulsúlyban áll:
 S ott van az örölő-ferög, a halál.

— Országgyűlés. A főrendiház tegnapi ülésén több lényegtelen ügy elintézése után Haynald érsek és bibornok benyújtotta az iró, a magyar-horvát zárszámadról szóló jelezteset. Ugy ez, mint az iró s művészi tulajdonjogról szóló javaslat elfogadtatott.

— Pártélet. Szilágyi Dezsőt a Jószefváros ellenzéki választói újból fölkérték a jelöltség elfogadására. Temesvárott a mérsékelt ellenzék szervezkedik; ha ott nem állt jelölt, az csak azért történik, mert az edoigi jelölt, Horváth Boldizsár határozottan kijelenté, hogy ő nem tartozik a kormánypárthoz. Nagykanizsán egyesült a mérsékelt ellenzék a függetlenségi párttal; közös jelöltül fölkérték Inkey László nagykanizsai birtokost, 48-diki honvédet, Zalamegye egyik legkiválóbb férfiát. Inkey László a jelöltséget elfogadta.

Az antiszemita-párt proklamációja.

„Magyarország polgárai hoz” ezimen az antiszemita képviselők s 18 vidéki tag aláírásával kiáltvány jelent meg, mely következő:

Magyarorszára választó polgárainhoz!
 Közeledvén az általános képviselőválasztások ideje, az országos antiszemita párt is sorakozásra hívja fel az elbarátokat.

A pártszöveget (coalitio) utján mult évi október hóban megalakult országos antiszemita párt programjában czelul tüzte ki a zsidóhatalom megtörését és a zsidó befolyás ellenuloyozását a politikai, társadalmi s köz-

gazdasági téren, nevezetesen a sajtó, a pénz-és hitelügy, a kereskedelem s közlekedésügy, az ipar s a földbirtokviszonyok terén. Ezen alapelveiből kifolyólag az antiszemita párt sürgeti mindazon intézmények létesítését s támogatja mindazon törvényes mozgalmakat, melyek a most kitűzött czél megvalósítására alkalmasak.

E kitűzött czél elérésére szolgáló eszközök fölött — a melyeknek nehánya a párt-programban részletezve is van, — elterhelnek ugyan a vélemények; de minden antiszemita-párti egyetért abban, hogy ezen eszközök csak törvényes eszközök lehetnek, s hogy a párt, czéljainak megvalósítását csak alkotmányos és törvényes uton akarja elérni.

S ugyanazért mint alkotmányos és szabad állam polgárai megkövetelhetjük s meg is követeljük az alkotmányos magyar kormánytól azt, hogy az antiszemita-párt törvényes eszközökkel folytatott választási agitációja elé alkotmány- és törvényellenes akadályokat ne górdítsen.

A keresztény-magyar nép minden osztálya velünk érez; mi kifejezői vagyunk a nemzet hamisítatlan közvéleményének a zsidókérdésben, a mely a magyar nemzet egyik első-rangu létkérdése: a kormány tehát és közgei tartózkodjanak a nemzet közvéleményének törvényes nyilvánulását hatalmi eszközökkel elfojtani s az antisemita választások, alkotmányadta jogok gyakorlásában akadályozni.

Mi antisemiták, letéteményesei vagyunk azon politikának, a melyet őseink a zsidóság-gal szemben egy ezredévvel íróvtek, a mely politika egy ezredévvel át a magyar közjog és magánjog kiegyesítő részét képezte, s a mely ezredéves bölcs politika ellenében az emancipáció behozatala óta lefolyt 17 rövid évnek balul kiittott szomorú tapasztalatai ha valamit bizooytanak: ugy az nem más, mint az antisemita-párt álláspontjának helyessége és megtámadhatatlansága.

Az antisemita pártszövegetek szükség-szerű folyamánya volt a többi országos párt-körök azon eljárásának, a melylyel ezek az antisemitismust saját kebelükből száműzték s valamennyien szidóbarát politikát követnek nemcsak, de sőt az antisemitismussal ellen-tyéleges szövetekezethen (coalitio) egyesülnek is.

Mi tehát a minden pártbeli zsidók és zsidóbarátok szövetekezettel szemben az antisemita pártszövegeteket szerveztük. S éppen ezért pártszövegeteink felölleli a valamennyi fennálló országos politikai párt-hoz tartozk antisemita elemeket.

Ehez képest az antisemita pártnak szint-egy lesznek függetlenségi antisemita képviselőjelöltjei, mint a közjogi kiegyezés alapján álló képviselőjelöltjei, a kik a zsidókérdésben kívül álló egyéb politikai kérdésekben illető politikai pártjuk elveit követik.

Mindazon választó polgárokot tehát, a kik a hazát a szegényletes zsidó uralomtól megszabadítani akarják, a kik a ker-magyar társadalmat a zsidóság által anyagilag és erkölcsileg való tönkrejuttatástól megóvni akarják, s a kik nem akarják, hogy Magyarország a zsidóság által megbuktatott Lengyelország sorsára jusson:

mindazon választó polgárokat felhívjuk, hogy a közlegő képviselőválasztásoknál csak határozott, nyilt antisemita-párti képviselőjelöltekre adják szavazatukat.

Kelt az országos antisemita-párt központi végrehajtó bizottságának Budapestén, 1884. márczius 18-án tartott üléséből.

Istóczy Gyözö, Onody Géza, Ráth Ferencz, Széll György, Simonyi Iván, Vadnay Andor, központi végrehajtó bizottsági tagok.

Vidéki bizottsági tagok: Bárcz Andreánszky Gábor, Chernel Gyula földbirtokos, b. Duka György, ifj. gróf Festetics Pál, Inkey Sándor cs. k. kamarás, gróf Klebersberg Zdenko, dr. Ladányi György, Margitay Gyula földbirtokos, Molnár Zsigmond földbirtokos, dr. Nendtvich Károly kir. tanácsos, Okolicsányi György földbirtokos, Petrovay Ádám földbirtokos, galsai Polgár József, Rathman Boldizsár r. kath. aldozár, Sztár Dénes ügyvéd, Tamássy József földbirtokos, id. Zaary József ügyvéd, Zimándy Ignác plebános.

— Egy kormánypárti pásztorlevél. A szatmári püspök főpásztori körlevelével bocsátott ki papságához. E főpásztori körlevelének az a jellemző sajátága, hogy a papságot a politikai közélettől való absztinenciára akarja reá bírni, a mi a kormánypárti szatmári püspöktől igen érdekes kortesfogás épp most, midőn a papság tulnyomó többsége ellenzéki. Tudja mindenki, hogy a szatmári püspök — a Tisza Kálmán kormányára esküszik s csak is azért hirdeti most az emittett tenokat, hogy azokkal a papságot elvonja az ellenzektől s a kormány táborába vezesse.

A munkás a költészetben.

(Felolvasta Gáspár Imre, az iparos-kör felolvasói ülésén, f. h. 23-án, vasárnap délután.)

Fény királyok tisztessége, A mének — kezünk mive!

Schiller. Mint munkás állók előttetek. Kossuth.

I.

Bevezetés: Hans Sachs. Jasmín. Reboul. "A gyermek és az angyal." Csepreghy Ferencz.

A költészet terén is találkozunk munkás mesterekkel, munkásokkal, kik mint költők nevezetesen, azonban sokkal nagyobb figyelmet érdemlően a költészet azon része, mely a munkásokkal társadalmi osztályként foglal kozik, mint azon része, melyet a munkások teremtettek: hosszasan a munkásokról szóló költésztel foglalkozni és csak futólag kívánok megemlíteni egy néhány munkás költőről. Es különleg bármennyire közelfekvő fogalomkör e kéttől és így felosztás bármily tetszőt lenne, még az anyag dús gazdagságának következésében is csupán a munkásokról szóló költészetet fejtegetjük, a mint az a modern Európa legkiválóbb irodalmában virágozik. A kézi munka mellett is dallal foglalkozók csoportjában mindenre legnagyobb birre verődött Hans Sachs, (Olv. Hanz Szaksz) a 16. században, Nürnbergben élt, becsületes csizmadia, ki mintegy 6000 költeményt hagyott hátra. Ezek között csak bohózat találkozott 1000 darab, a melyek ma is kincset képeznek a német irodalomnak. Könnyű volt neki megszegnici a "varga ne tovább a kaptánál" ósrégi közmondását, mert abban a korban az eszmék és az eszmény uralkodtak. A főnemesség és az egyszerű nép körében dalnok szövegetek alakultak, ezeknek tagjai jártak faluról-falura, városról-városra és míg jártukban-keltükben hintettek a szépnek magvát, maguk versenyre keltek, nyilvános versenyeken izegektek koszorut nyerni költésért, dalért. A franciaíknál "trubaduroknak", a németeknél mester-dalnokoknak hívták őket s Hans Sachs (magyarosan mondván ö k i g y e l m e S z á s z J á n o s u r a m) volt a nürnbergi dalnok-versenyek legkiválóbb dalnokai. Dicséret illesse hát részünkről is e helyen!

A másik két jeles iparos francia volt; Jasmín (olv. Zsazmén) a borbély, ki csak 1864-ben halt meg, de ott zengte szebbnél-szebb dalait, a hol a francia troubadourok versenyeztek századévekkel ezelőtt a regényes, dallamos Provenceban. (Olv. Provánsz). Kedves dalocskáit az ottani tájszólás szerint költötte s azok maradványai becsületes, ha nálunk a s z a r v a s i b o r b é l y é l c z l a p t r é f á s a l a k i a, o t t a p r o v e n c e - i t i s z t e l e t t á r g y a!

Reboul (olv. Rebul) a pék, szintén egy kis francia városkában ápolta magában a költői ihletés szikráját. Titokban s alkotárait napfényre hozni nem is merte írta le dalait. Nem ő maga, de barátai kéz hozta nyilvánosságra egy költeményét valamilyen jelentéktelen közlönyben. Kezébe került az Lamartine-nak (olv. Lamartin), a nagy francia költőnek, történetírónak és miniszternek s ezt a lángeszű író úgy megragadta az egyszerű kézműves alkotása, hogy maga is dalban fejezte ki csodálatát: "Lángelme retekben" című ódát intézett hozzá.

Az egyszerűségében is megható, sok gyermekét sirató anyának szemébe könnyet csaló költemény, gyarló fordításban itt következik:

A »DEBRECZEN« TÁRCSÁJA.

Az idő nem csak anyának Még dajkának is rossz. Mindent, mit az embernek ad, Kicsérél — elkoboz.

Barna fúrtok helyett fehér Vásznot tesz fejére, Alabástrom fogsorokat, Festi feketére . . .

Később majd azokat is Mind kiszedi sorba, Mily szerencse! guntól menti, Nem lesz többé — csorba!

Ragyogó csillagszemekből, Hol tünder fény lakott, Dajkasága emlékeül Csinál vakablakot.

Az úde arc rónájának Éles ekét akaszt, A hervadás magja alá Mélyen felszántja azt.

A büszkén kiálló mellett Deszkává lapítja, Mig a hátat — kárpotlásul — Jól kidomborítja.

A pattogó láb akcél — Rugóit kiszedi, Helyőkre a mozgást gátló Bilincseket teszi.

Végre még is csak megszánja Szőlőtét, az embert,

A gyermek és az angyal.*

Kis bűlcso mellett angyal állott, Fején az éden büvőkre; Árját a bűlcso visszarégté, Mint tiszta forrás tükörre. . . Susogva szólt:

"Gyermek, hasonlóm I! Jövel velem, szállj föl velem, Sötét a föld s igába fogva — Az élet egy nagy győtrelem! Csak szenvedést, keservet adhat, Bármerre mégysz, ne várj vigaszt! Az öröm ideleit mulandó, Megbánás, gond kisérik azt!

Nincs ünneped, hogy gond ne nyomja, Holnap lenéz, ki ma megért! Oh ha derűs nap kárpótálna A másnap zord viharjáért! S mért ejse meg a bűnk éje E tiszta, csónéd homlokot? Balsorsodat mink sirasd meg, Mely — halga! — ajtódon kopog! Oh jér, kövess! Folvészlek, édes, Hol milliórd tiz-nap kering, Hová a gyászok el nem érnek S élz, szívem álmai szorít! Ne várj, hogy mindenét sirassa Benned, ki adata életed — Eés szelid tekinteteddel, Most nyújd bícs-áldoztetet! Ne várj, hogy gyászt megzavarja Valaha bűneid nyomá. . . Jer, olyan szép meghalni annak, Ki féhéren szállhat tóra!"

S hó szárnayt megrázza, mig főnn Dalolnak menyey karok, Az angyal égbe leng szeliden S szegény anyá. . . fiad halott!

Ime, ily gyöngéd, ily megkapó hangok Szálltak az egyszerű vidéki pekemester mühelyből ég felé s elértek egészen a dicsőség magaslataiig.

Valóban arra tanítanak bennünket mind e kitűnő szellemek, hogy a kézimunka nem üzi el az eszményt; a kiben van valódi neves törekvés, annak vállalt a muzsa megérinti s ép oly bájos dolgokat suttog fölébe, mint akár a toll más emberének. S hogy magyar iparost is említsunk, a ki irodalmát maradványokkal ajándékozta meg, itt van a korán elhunyt Csepreghy Ferencz, ki még asztalos-ségged korában vonta magára a figyelmet "Magyar fiúk Bűlcsoja" című vígjátékával s aztán csinos költemények kivül, oly szim műveket alkotott, minó a "S á r g a c s i k ó" mely őt, mint népszimtirőt, csaknem Tóth Ede mellé állította, vagy a "V i z ö z ö n" cz. drámái költemény s még többet is, melyek mindegyike kitűnik első sorban a maga törül mérszett magyarságával.

Muzeum: Örömmel ragadom meg ismét az alkalmat, hogy aznoak, a kik a főiskolai muzeum tárgyait az utóbbi napokban ajándékaikkal szaporították, szíves köszönetemet nyilvánosan kifejezem. Nevezetesen: Grandpierre Károly ur, távirólistát, a ki már többször is részesített ilyen figyelemben, egy kö z ö n s é g e s Ö l y ú t (Butovulgáris) — O t t l i k E d e p e n z ú j - i g a z o t s á g i t i s z t u r p e d i g e y K a n á r i t, — s P o l g á r i m r e g y m n. I. oszt. tanuló egy k ö z ö n s é g e s M a g a t á r ó t, (Coccotraustes vulgáris) ajándékozta meg. S z u n y o g h J á n o s v a s u t i m é r n ö k u r, a debreczen-böszörményi vasúttöltésénél talált regiségek buzgó gyűjtője most már hetedik szállítmányát adta be; nevezetesen egy kettűl cserepögrét, mely nem korongon, hanem szabadkezzel készült, s ugy látszik, hogy szabad tűzben, s nem kemenczében.)

* Más fordítók: Szász K., Ábrányi E., a "Föv. L." egyik régebbi folyamában Jézerniczky J. sat.

Kit szeszélyből, vagy bosszúból Oly mostohán megvert!

Bus magános özvegységre Jutni ritkán hagyja, "Élettársul" neki híven A gyámot adja!

Ennek a kíséretében, Reszketeg lábakon, Vánzorogjon szegény feje Ép szemmel, vagy va kon .

Ama sötét gödör felé, Melyben az enyészet Mohos karjaira dölve "Ér szerencés véget" — !

(B. Ujváros, 1884 márcz. 14) Papp Sámuel, ref. lelkesz.

Mosolyoghat-e Desdemona?

Az alatt közölt fejtegetések, melyekben Ditróiné asszony, szintársulatunk e kedves és szép tehetségű művésznője, e lap csütörtöki számában közölt kritikánkra tesz megjegyzéseket, arról győznek meg, hogy Ditróiné asszony egyszersmind gondolkozó színésznő is. Részünkről azt hisszük, hogy Desdemona — igen is — mosolyoghat, de p. o. a s z i n f a l a k k ö z é s o h a. A mi a Ditróiné asszony által felsorolt helyeket illeti, azokban csakugyan van helye Desdemone melabus mosolyának, de ha mind e helyeken, ily sokszor mosolyog, akkor alakítása csakugyan derültebb és vigább színezetű, mint a hogy az helyes lenne.

Mindennek daczára azonban reméljük, hogy kedves művésznőnk nem nehezten kritikusra s erre is nyájasan fog mosolyogni. A felszólalás így hangzik:

ben égettettek ki, tehát igen régi; továbbá egy csonka egyenes szabályt, vasból; végezetre egy lopatkót, egy sarlódarabot és egy kés vaskóját. Gréf Erzsike kisasszony is olyan tárggyal gyarapította muzeumunkat, a mely még itten nem volt meg, a Fiuméből neki ajándékul küldött három T e n g r i p ó k r á k b ó l (Maca Squindo) egyet beszolgáltatván, a mely nagyságára nézve is a ritkább példányok közé tartozik, mert törzsenek hossza, a basálábehajított rövid farkát nem számítva, 14 em. és szélessége 12 em. s első lábai 29 em. hosszúak Erről a régi görögök azt tartották, hogy kitűnő okossággal bír, pénzeken is előfordul ennek képe, s az ephesusi Dianának is ez szolgált nyakékkül; nevé t is az szépfürről Nymphától macától kapta. H a r s t e i n D e z s ó g y m n. VI. oszt. tanuló, egy veres réz boglart ajándékozott, mely N. Váradon, a várbán, a régi Sz. László templom, maradványainak ásása alkalmával találtott; R a u c h A n t a l VI. elemi oszt. tanuló, egy e u r ó p a i T e k n ö n c z ö t (Enup Europaean.) Végre Pepa Szilárd gym. IV. ik oszt. tanuló, egy éremet adott, mely a N e m z e t 13 v é r t a n u i a k 25 é v i g y á z s e m l e k é r e v e r e t t. Arad 1874, okt. 6. A midőn ezen ajándékozónak szíves köszönetemet kifejezem, a főiskolai muzeumot továbbra is a közönség buzgó pártfogásába ajánlom, s különösen most a madarak költözése évszakában a vadász urak figyelmét egész tisztelettel felkérem. K o v á c s J á n o s m k. tanár.

Az általános választások határideje Tiszta Kálmán miniszterelnök Madarász József felszólalására azt az óhaját illetőleg szándékát fejezte ki, hogy a választások a földmivelés osztály nagy m z e i munkaidejével össze ne essenek. E munkaidő köztudomás szerint június utolsó napjaiban kezdődik s július végéig tart. 1878-ban augusztus első hetére, 1881-ben július első napjaira estek a választások. Most előreláthatólag a törvényhozás oly időben végezheti el — legfőjébb május hó közepéig — munkáját, hogy az általános választások bizvást június 10—20-iki közti időre tehető.

A czepléni eset a mentelmi bizottság előtt. A képviselőház mentelmi bizottsága Ugron Gábor képviselőnek a ház elnökéhez intézett s véleményes jelentéstétel végett e bizottsághoz utasított levele folytán tartott ülésében tárgyalás alá vette a márczius 15-iki czepléni esetet. Hosszabb vita után a bizottság olyennél jelentésben állapodott meg, melyben a háznak ajánlata hozassék, mondván ki, hogy a feurfogó esetben a képviselői mentelmi jog megsértését szorosan véve nem találja ugyan, de maga a tény fölött rosszlasát fejezi ki s utasítja a befügyminisztert a köteleességük mulasztó zökögek elleni feygelmi, az igazsággyminisztert pedig a büntetettek és febjújtók elleni bünvádi vizsgálat és eljárás szigorú és gyors keresztülvitelének sürgetésére.

Színházi vendégszereplések.

(A köz. koréból.) Városunk jeles fia s a nemzeti színház kiváló tagja, Ujházi Ede ur — a mint becses lapjában is olvastuk — e hó végével körünkbe érkezik néhány vendégjátékra. — Az E. Kovács Gyula vendégművész eltávózása — és

T. szerkesztő ur! Nem veszi rossz néven, ha mint lelkiismeretes színésznő, a kritikustól, kikutatásaiaval a dolgok melyére szokott hatni, felvilágosítást kérek egy a "Debreczen" 57. számában megjelent szini bírálatban Desdemona-ra vonatkozó megjegyzés tárgyában, mely azt mondja, hogy "Desdemona a legbusabb jelenetek alatt igen jó kedvűen mosolyogott."

Ugy hiszem, hogy a "Debreczen" tisztelt kritikusa, ki oly behatóan foglalkozik a shakespearei alakok magyarázásával, ép oly tisztában van Desdemona lényével, mint én, ki azt magamnak tanulmány tárgyává tettem.

Tudjuk tehát, hogy Desdemona lelke oly tiszta és átlátszó, mint kristály; bünről fogalma nincs. Lele tisztaságát arca oly őszintén tükrözi vissza, hogy Othello gyanuját is legyőzni képes pusztá megjelenésével. (3. felv. 4. felv.)

Tekintsük tehát Desdemona jellemét, a helyzetet és lássuk hol m o s o l y o g h a t é s h o l n e m ?

A mig boldogságukat nem zavarja semmi bátran mosolyoghat; tehát a harmadik felvonásig e megjegyzésnek helye nincs.

A hol a két jellem közt az összeütközés megkezdődik — nezzük át jelenetről jelenetre. (3. felv. 4. felv. Jagó már felebreszté a Mór szivében a féltékenység csiráját.)

Desdemona enyeleget hívja Othellot ebédhez, Othello homlokáról panaszkodik. Itt oly édeseden biztatja Desdemona midőn fejt beakarja kőni: "Elmulik nem lesz semmi baj. . . " hogy Othello gyanuját, miután a kendőt ellökte s arzába néz, Desdemona nyílt tekintete elozlatja egy pillanatra és átölelve viszi magával el. — Itt bátran m o s o l y o g h a t.

A 4. felvonásban Othello féltékenysége már oly nagy foku, hogy Desdemona számára valami jó halálnemen gondolkodik. Desdemona megint nyájasan közeledik

Ujházy megérkezése közötti idő épen e egész arra nézve, hogy annyi műtérekkel bíró közönségünk, mintegy átmenetet nyerve a magyarországi művészeltől fogadtatásához, értesen legyen. — S mi hisszük, bizunk benne, hogy Ujházy készen is találja a jó debreczeni közönséget; — ő, kit az ország minden nagyobb vidéki városa tárt karokkal fogad, épen szűkebb hazája szülő-város, Debreczenben ne volna, szívesen fogadott vendég! — Már is hallottuk ugy felfülhegygyel, hogy több rendbeli meglepetésben fog Ujházy ur meg a h ö l g y e k á l t a l i s r é s z e s ű n i, a m i h a v a l o s ű n i f o g, l e g s z e b b j u t a l m a l e e n d t ö v i s e s p á l y á j a n v a l ó t ö r e k v é s e i n e k. — Az eddig jelzett egyetlen előadást — mi legalább háromra óhajtanánk kiterjeszteni, ezek között "Tricoche és Cacolet", "Cox és Box" — Ujházy urnak e force-szerepei bebefoglalva, melyekben Rónaszeky jeles komikuson bizonyára hozzá illő társat nyujtana e kitűnő bohózatban. Ezt annál inkább kívánók, mivel az e czéla részletet "Miniszter előszókjában" nálunk már sokszor adatott s az "Ibolyafaló" egyetlen felvonása, bármily kitűnő ebben az Ujházy urtól-káplárla, esetleg nem bírna előadó vonzerővel jeles színvésztünk, E. Kovács Gyula remek alakításában gyönyörködő színházi közönségünk sajátlattal nélkülözi őt egyik legkitűnőbb darab, a "L o w o o d i á r v á b a n", melynek lord Rochesterét oly hatással adta a múlt évben, hogy a klasszikus darabok íránt kevésbé érzékel bíró közönség (kivált a hölgyek) csak ezen alakjában emlegetik őt leginkább. Felkérik a derek művészt és Krecsányi igazgató urat, hogy ha egy pót fellépésre lehet kiltatásunk, ugy az a "L o w o o d i á r v á b a n" legyen, melyben az E. K o v á c s G y u l a u r Rochester lordjának méltó párja lesz a Kiss-né szép árva-nevelője.

A Hortobágy pusztja.

Debreczen, márcz. 25. Az intőző bizottság tekintettel az időjárás kedvező voltára, elrendelte, hogy a hortobágyi pusztán egy a czífra, mint a közönséges menések márt. 28. án pénteken, a gulyák pedig ápril 6-kán megalakitandók; egyuttal figyelemzeti a legeltetésre jogosítottakat a legeltetési rendszabályoknak követző pontjaira:

III. 5. Hogy a ragályos betegségek tovább terjedése gátolva legyen, ezért minden gazda mindennemű, a legeltetési idő bármely szakában a hortobágyi pusztára kihajtandó, valamint a már kint volt s később hazahajtott, azonban ismét visszahajtott lovat s szarvasmarháját a kihajtás alkalmával a külső állatorvossal büntetés terhe alatt megvizsgáltatni tartozik.

6. A földmivelési miniszterium 914/1879. sz. rendelete értelmében egy a czífra, mint a közönséges menésekben egy éven felül s a három évet meg nem haladott méncsikónknak tartása szabad nem lévén, ezeknek legelőterétől a törzsgyula járása jelöltetik ki, a hol is a város méncsikóival együtt a városgazdái hivatalnál előre fizetendő 3 frt pásztorbér mellett fognak őriztetni.

A mennyiben pedig a czífra menések — melyeknél a pásztorbér egy a kaneczkák, mint azok mult évi csikóira nézve ez évben 2 frt 50 krban állapittatik meg — menekkel kellően elelven látva, kimondatik, hogy a közönséges menésekbe egy éven alóli méncsikón kívül semmiféle mént bocsátani s tartani 10 frt büntetés terhe alatt nem szabad; — mi-

Othellohoz, szándéka urát addig el nem hagyni míg Cassiót nem hívja vissza.

Othello, Desdemona kezét megfogva mondja: "Mily nedves ez a kéz stb." végül pedig "Jótékony és nyílt kéz. . ."

Desdemona enyeleget csak az utolsó mondatra felel: "Igazán mondod jó uram, e kéz adá a szívemet neked."

Mé r t n e m o s o l y o g h a t n a i t t? Hisz ő a rejtélyes szavakból melyeket Othello a nedves kézről mondott, ártatlanságánál fogva nem érthet semmi magára vonatkozót és csak — mint mondtam — az utolsó mondatra felel.

Othello folytatja: "De hajdan sziv adott kezét most más a czég: a kéz és nem a sziv. . ."

Desdemona gondatlanul felel: "Ehez nem értek" nyájaskodva megint kéri urát hogy Cassiot hívja vissza: itt megint m o s o l y o g h a t.

Hiszen ha felve, tartózkodva kérné urát Cassióért, vajjon nem támadhatna e valamelyikönkben az a gyanu, hogy a szép Cassió talán még sem hagyta egészen ériutetlen Desdemona szivét.

Azután kéri Othello a kendőt; elmondja, hogy minő bűbáj rejt az, hogy elvesztése, vagy ha Desdemona valakinek oda ajándékozna, mily veszélyt hozna szerelmükre.

Desdemona megfoghök és csodálkozva kéri "S ez való?" — majd felve mondja "Jobb lett volna hát ha soha se is láttam volna."

Itt nem mosolyoghat s én bizonyára nem mosolyogtam.

Desdemona azonban Othello szavainak nagy jelentőségét (mert szerelme oly határtalan) teljesen elfogni és magáéva tenni még sem képes; bizonyítja ezt az is, hogy a következő pillanatban megint egész bensőséggel Cassióért könyörög. — S miután a könyörgés kifejezése az arczon kerő mosolylyal vegyül (ha csak nem veszelvényben könyörögünk) helyén van a mosoly.

ből kifolyólag felelősség te nek külső állatorvosok, hofeldi mént, melyre nézve való hajtsát igazoló hajtmutattatik, a hídna, felug lajdons költségre — mkrban állapotatik meg —

9. Hajtó-iv nélkül kibajtna s a pásztorok terhe alatt nem szabad.

Helyi hí

* Népesedés. A f. h. hódjé időszakára a következő közölük: Születetett ref. vallásu 23 fiu, halva) 13 leány (4 törvénszerűen 36 gyermek; b) e (törvénytelen) és 1 leány k a t. h. vallásu: 4 fiu és 1 törvénytelen) együtt 8; d hitközségben 1 fiu 1 leány löttek összes száma 48. E h u n y t 20 fi és 18 nő i g y a s z a p o r a l t 10. A z e l ő t t é n v a l ó i g y e r m e k, k i b e n 1 t o r o k g y i k t a b a n, 1 v o Tüdőbajban 11 egyén hu

* A királyhoz menne nevezett küldöttség, mint este indul Bécsbe. A küld csak Boczko Samuel t. hon, miután elmentetelt hí dalyozták.

* Az új ipartandai tőkön fogja első alakulási bizottság kinevezett első jegyzője: Erdély István

* Szomorú adatok. hirdetés tábláján szomb kitöze! Miud a bíróság miud az árverések nagy s tokat képeznek az anyagi ségeröl.

* A volt gazdasági tá l y s i g é b e n m e g k e z d e t t e k a á p r i l h ó e l s e j e r e a k e l l ő t i s e k a t a 39-ik ezred par b e t i f e g y e r g y a k o r l a t r a t o k o s k a z á m á r a. M i u t á n a z k o n y h a n a k l e n n i n e m l e t s z e r, f o g é p i t e t n i f ő z s i h e h á z m e s t e r k i s z á l l a s o t t a t i k.

* Közönetet szava az iparos ljtáság önk. és forint adományért az első nak, a nöegyet 25 forint mányért a debreczeni t u g y a n e n e k 20 f o r i n t a d s. e g y e s u l e t. A r e g i h o r f e l t ű z e t t e k: S i k L a j o s 1 f r t, S z e g e d i J á n o s 1 f r t, K u l i t a J á n o s 50 k r t, Z i n g e r J ö z s e f 20 f r t, K i s F a r k a s 1 f r t, K a p u s i J á n o s z s e f 1 f r t, B u c s a i J á n o s 1 t i u s 15-i k e a l k a l m á b a n a z m á n y o z a t k H u z l y K á r o l y N e m e t y L a j o s u r 1 f r t, P a 2 f r t, D a r v a s A l b e r t n é 6 F e r e n c z 1 f r t, 50 k r t, D r a g o t a I g n á c z n é 6 n g s a r u t, M á j e r F e r e n c z n é 6 J á n o s 2 f r t, O l á h G y ö r g y 1 f r t, J ó n á s z v e n d é g l ő s 2 r e n c z 1 f r t, B a i a s s a K á r o

Később mikor Othello aggodalommal mondja: "Így még soha se kendőben valami bűbáj már nagyon fájjalja, h o v e s z t e n e i.

I t t m e g i n t n e m s é n b i z o n y á r a n e z M i k o r O t h e l l o L u d o s s z o r u l s z i v e, s z e m e b ő l n e m m o s o l y o g t a m e n e m m o s o l y o g t a m

A hol Othello keser laltal azt mondja Desdemembe" Emiliának "Tedd Desdemona meg va k e r d i: "A z e g r e k e r l e n e m m o s o l y o g t e l y o g t a m.

De ezután, hol Othemerül Desdemona tisztá a mal k e r d i:

"Te mifele vagy?" leggyönyörűbb momentum egész szeretével mondja "Én nód vagyok, h u i g e n i s, i t t, m i k o r e z m o s o l y a r c z á n, t i s z t a s o l y m e l y t e n g e r s e r e l i n o t t m o s o l y o g t a m.

Vagy szinpadni pathos vakat? Melyik egyezik meg l é n y e v é l?

— Othello szavaira v a g y? m e g i n t c s a k e g y s z e t "A z I s e n látja azt" "Az Isten látja, h o p o k o l."

Desdemona csodálk miken? ezeket miud nem szal; hisz ő nem tudja mi és beszédek; (itt még ne becstelenségében kételke nemesen kérdez és felel,

ből kifolyólag felelőség terhe alatt utasítottak külső állatorvosok, hogy minden egy éven felüli mént, melyre nézve a csodór-ménesebe való hajást igazoló hajtó-engedély fel nem mutatatik, a hidnál, felügyeletük alatt, a tulajdonos költségére — mely ezuttal 1 frt 50 krban állapították meg — heréltessék ki.

9. Hajtó-iv nélkül semmivém jószágot kihajtani s a pásztoroknak átvenni büntetés terhe alatt nem szabad.

Böszler Lajos, bizottsági jegyző.

Helyi hírek.

* Népesedés. A f. hó 16ától 22-ig terjedő időszakról a következő hivatalos adatokat közöljük: Született a város területén a) ref. vallású 23 fiú (5 törvénytelen); 1 halva) 13 leány (4 törvénytelen 1 halva) összesen 36 gyermek; b) evang. vallású 1 fiú (törvénytelen) és 1 leány; együtt 2; c) r. k. a. h. vallású: 4 fiú és 4 leány (1 halva és 1 törvénytelen) együtt 8; d) az izraeli statusquo híközségben 1 fiú 1 leány, együtt 2. A születések összes száma 48. Ezzel szemben: elhunyt 20 fiú és 18 nő együtt 38 egyén s így a szaporulat 10. Az elhunytak közt van 19 öt éven alóli gyermek, kik közül 5 görögökben, 1 torokgyikban, 1 vörhenyben hunyt el. Tudóbjában 11 egyén hunyt el.

* A királyhoz menendő, közgyűlésileg ki-nevezett küldöttség, mint tegnap is irtuk, ma este indult Bécsbe. A küldöttség tagjai között csak Boczkó Sámuel t. főjegyző maradt itt-hon, miután elmenetelét hivatalos teendők akadályozták.

* Az új ipartanodai felügyelőség csütörtökön fogja első alakulási gyűlését tartani. E bizottság kinevezett elnöke: Beke Mihály, jegyzője: Erdély István.

* Szomorú adatok. A községi bíróság hirdetés tábláján szombatra 24 árverés van kiüzve! Mivel a bíróság nagy ügyforgalma, mind az árverések nagy száma, szomorú adatokat képeznek az anyagi viszonyok gyöngy-ségéről.

* A volt gazdasági tanintézet épületi helyiségében megkezdettek a tisztogatások, hogy ápril hó elsejére a kellő tiszta állapotban adas-sék át a 39-ik ezred parancsnokságának a 8 heti fegyvergyakorlatra bevonulandó tartalékosok számára. Miután az intézeti épületben konyháknak lenni nem lehet, egy deszka fel-szer, fog építtetni főz si helyiségül. Az ott lakó házmester kiszállásoltatik.

* Köszönetet szavaznak lapunk utján: az iparos ifjuság önk. és beteg. egyesület 15 forint adományért az első építészeti társulatnak, a növegyet 25 forint megzavazott adománnyért a debreczeni takarékpénztárnak s ugyanennek 20 forint adományért a gazdasz s. egyesület. A régi honvédek bálján pedig felülfizettek: Sik Lajos 1 frt, Kerekes György 1 frt, Szegedi János 1 frt, Kertész Mihály 1 frt, Kuljai N. 50 krt, Tóth János 50 frt, Zinger József 20 frt, Kis András 2 frt, Turai Farkas 1 frt, Kapusi János 1 frt, Kulcsár József 1 frt, Bucsai János 1 frt, 99 frt. A Mártius 15-ike alkalmában az Egylet javára adománnyokat Huzly Károly prépost ur 3 frt, Nemety Lajos ur 1 frt, Patay Istváné 0 ngsa 2 frt, Darvas Albertné 0 ngsa. 5 frt, Szabó Ferenc 1 frt, 50 krt, Dáné István 1 frt, Dragota Ignácné 0 ngsa. 5 frt, és egy koszo-rut, Májfer Ferencné 0 ngsa. 1 frt, B. Nagy János 2 frt, Oláh György 1 frt, László Alajos 1 frt, Jónász vendégül 2 frt, Trocsányi Fe-rencz 1 frt, Balassa Károly 1 frt, Laki Lajos

2 frt, Sebes György 2 frt, Kacsóvics Istvánné 0 ngsa. 5 frt. Fischbein Márton 1 frt, Fürst Dávid 1 frt, Turai Farkas 1 frt, Áron Miksa 1 frt, Szűcs Mihály városgazda 1 frt, Nikhazy Dániel 1 frt, Szegedi Lajos (rézpakfongmüves) 1 frt, 33 kr. Ezenkívül Darvas Gabriella kis asszony koszorut, Lukács Zsuzsanna k. a. koszorut, Májfer Ferenc nyakralálóhoz szövetet, Incze József 1848,9-ki tűzer a csákhöz magyarszág címertérzbe véste, a czimert pedig a csákhokra Havlicsek Ferenc (1848/9-ki-ben löfegyver gyári munkás) pakfönből kiverte.

* A vizsgálat eredménye. Emelítettük lapunkban, hogy a főispán vizsgálatot tartott a városi kapitánysági hivatalokban. Az ott észlelt hiányokról terjedelmes átiratot intézett a tanácshoz s a mint magán uton értesítnek bennünket, a főispán különösen a büntetésekből befolyó pénzek szigorú ellenőrzés melletti bevezetését sürgeti, a melyre nézve könyvek vezétese válik szükségessé.

* A városi tanács a város részére szükség-séges cseléd ruhák előállítását Tóth Ferenc nagyváradi szabómesterre bízta, mint bennünket az érdekeltek értesítnek. Tóth Ferencnek van helyben is fiók üzlete. Így a helybéli vállalkozni akarók elestek.

* A stempli-kém. Az a vidéki színész a ki a pénzügyi hatóságnak feljelentette a színészek bélyegtelen szerződéseit, akár gazdag embernek is nevezhető, mert a kiszabott bírság összegének harmadrésze, mint feladót, őt illeti meg. A debreczeni színtársulat maga is több száz forinttal rovatolt meg; a tagok különben együttes folyamodást terjesztették fel a bírságok elengedése végett.

* Érdekes színház este volt a tegnapi midőn színtársulatunk derék karszemélyzete kapta ki az igazgatói kegy (!) alapján jutalomjátékát, a mi nálunk szokatlan. Ez estét igen ügyesen használta fel a praktikus igazgató, mert kétségtelenül fűrés háza lett volna más esetben, miután Kovács ur vendégzereplései s egybeké nagyon igénybe veszik a közönség — jó indulatát. A karszemélyzet iránti elismerés telt (hogy ne mondjuk z s u f o l t) házat eredményezett s a feljévedelem meghaladta a 160 forintot, miből egy tagra 5 frt 30 kr jutott. A nagy számú közönség kitűnő mulatott a „Peleskei nótárius” bohókodásain, s többször megtapsolták a kar személyzetet s az egyes szereplőket. Ez este a társulat minden tagja játszott s dicseret illeti az elsőrendű tagokat, hogy kicsiny szerepben is felléptek. Ez uttal nem bocsátkozunk az előadás méltatásába, különben is igen kitűnő mulatunk, a mi a játszóknál is ráragadt s így volt, hogy Kiss n é asszony olyan kacagó Desdemona volt, ki a dühöngő Othellót is kedélyes emberre tudta atalaktítani. A személyzet erkölcsi és anyagi elismerése tehát ezuttal nem maradt el.

* A debreczeni iparos kör nem mulaszt-hatja el, de sőt kedves kötelességet vel teljesíteni akkor, midőn a tekintetes szerkesztés-nek és kiadóhivatalnak, azon kegyessége-ért, mely szerint a múlt év folyamán körünk számára becses lapját, minden díj nélkül küldeni sziveskedett, köszönetet fejezi ki. Evi közgyűlésünk jegyzőkönyvéig is megörökíteni kívánta e nemes tettet, mint olyat, mely kör-ünk fejlődésé tekintetéből lényeges befolyás-sal bír. Vajha továbbra is reszesülhetne kör-ünk e becses adománnyal! — Azon remény-ben, hogy körünk a tekintetes szerkesztőség és kiadóhivatalnál, ezután is pártfogásra ta-

lál, vagyunk tisztelettel. Debreczen, 1884. márczius hó 20-án. Az iparos-kör nevében: Jóna Dániel elnök. V adon Sándor titkár.

nem tudja mi történt vele; Emiliának azt mondja: „Férlalomban vagyok”, nem mosolyog én sem mosolyogtam. Az ötödik felvonás elején, hol bus sejtelen vesz lelkén erőt s a szegény Boris dalát éneklé valami mélabus mosoly vonulhat végig ajkán, de jökedvűen vonmiesetre sem mosolyog s én bizonyára nem kedélyeskedtem. A halálal szemben megint nem mosolyg-hattam. Kérem tehát a felvilágosítást, hol voltak azok a legbusabb jelenetek, melyek alatt jökedvűen mosolyogtam? Nagyon nehéz vad és igen érzékenyen érintett engem; először: mert mindig lelektanilag igyekeztem játszani; nem szoktam alakításaimat holmi üres cifra szinpadí sallangok-kal felczizomázni, melyek egy-egy tapsot biz-tosítanak a színészeknek. A legkisebb lelektani mozzanatot nem áldozom fel a leghatalmasabb tapsnak. Igye-keztem mindig a lényegnek megfelelő formát adni. Nehéz a vad, másodsor; mert szerepeim lelkemből játszom és egy-egy új szerepem eltebe vágó kérdések tünnek fel szememben. Nem volnek képes mosolyogni ott, hol az ál-taliam személyesített egyén ellenkező lelki ál-lapokban van. Ezek után kérem a tekintetes szerkesztő ur felvilágosítást annyival inkább mert becses lapja 53-ik számában Desdemonaóról ilyen bíralat jelent meg: A Mórnejét Ditróiné játszta szépen, nemesen a Desdemona i ártatlanság egész bájá vá l. Hogy ez és az 57 ik számban meg-jelent vad miként függ össze: csak becses fel-világosításból fogom megérteni.*

lál, vagyunk tisztelettel. Debreczen, 1884. márczius hó 20-án. Az iparos-kör nevében: Jóna Dániel elnök. V adon Sándor titkár.

* A vereskereszt egylet helybéli ügy-buzgó elnöksége városunkban hangversenyyel, felolvasással, iparkiallással egybekötött nép-veleteli estélyt szándékoztott rendezni. Az elnökség élén Bethlen Mikó Róza grófnővel régóta fáradozik az ügy érdekében, melyet bizonyára siker követett volna, de tekintve azon körülményt, hogy több b j ö t é k o n y c z é l u e g y e s ű l e t már el is kezdette hason czelu törekvését, a vereskereszt egylet elnöksége ezek érde-keben terveinek valóstításáról egyelőre le-mondott.

— Elhunytak. (1884. márcz. 16-tól 22-ig.) Bujdos Gábor 64 é. ref. tudógümö, Marja-laki Imréné 40 é. kath. Takács Istvánné 75 é. ref. gutatés. Tóth Erzsébet 5 é. ref. tudó lob, özv. Nagy Sándor ref. 64. é. aggkór, Kiss Gábor 1. hón. ref. gyengeség, Probászka József 11 n. kath. gyengeség, Porhammer La-jos 3 hón. katk. gyengeség, Balázs Istvánné 61 é. kath. gutatés, Kiss Imre 6 é. ref. tor-rogkgyik, Szabó Istvánné 30 é. ref. tudógümö, Meszáros Jánosné 55 é. ref. gutatés, Bodnár József 4 é. kath. göröcsök, Kacsari István 1 é. ref. göröcsök, Gyökös Ferenc 2 hón. ref. gör-öcsök, Forgács Ilona 7 h. tudóg., Takács János 1 h. ref. belhurut, Gut János 4 é. ref. belhu-rut, Dávid Károly 2 h. ref. göröcsök, Kovács Lajos 30 é. ref. hagymáz, Harsányi István 1 é. ref. vörheny, Szita Julianna 20 é. ref. tü-dögümö, Válik Pál 19 é. kath. hagymáz, Rácz Mária 3 h. kath. aszaly, özv. Kocsi Istvánné 65 é. ref. aggkór, Arany Lajos 7 h. ref. tudó-lob, Ballai Juliána 0. halvaszól, Kiss Julianna 11 h. ref. göröcsök, Kovács Eszter 15 é. ref. tudógümö, Major István 61 é. ref. hagymáz, Gál Gyula 5 h. ref. gyengeség, Sarkadi Ju-lianna 14 é. ref. tudólob, Forgács Dániel 44 é. ref. tudógümö, Kontin István 51 é. kath. gutatés, Sütő Mária 2 hón. ref. gyengeség.

Hazánk s a külföld. — Ráth Imre, Ráth Károly főpolgármes-ter Teherában elhunyt fiának boltteste a szomb-at este 8 órai vonattal érkezett Budapestre s a szülői házban felállított ravatalon helyez-tettet el. A temetés vasárnap ment végbe nagy részvét mellett.

— Megiusult merénylet Nyáry Adolf br. vezérnagy ellen huszára, Vajda János me-rényletet tervezett. A vizsgálatnál megbizott Paupera rendőrfogalmazó hihallgatta az elfo-gott legény szeretőjét és még het egyént, kik mindnyajan azt vallották, hogy Vajda tervezte gazdája megrablását. Az elővizsgálat ezzel be-levén fejezve. Vajdát ma délelőtt egy polgári biztos kíséretében átküldték a Fortunába.

— A monacoli játékhank áldozatai A „Gazzetta Piemontese” statistikát aintott össze, mely szerint Monacóban f. é. jan. 1-etől 18-ig huszonegy személy lett öngyilkos a játé-kban szenvedett vesztésé miatt.

— Gyermekek tréfiája. Kiskomáromban e hó 18-ikán a 14 éves kis Hajdu István egyedül volt otthon, midőn hazuk ablakához jó az ugyancsak 14 éves Tüttös Julcsa, s az ablakban évdőni kezd a fiúval. A fiú tréfából leveszi a falról atyja puskáját, s ráfogja a lányra, s ne-veve így szól: „Vigyázz, mert mindgyárt agyonlőnek!” — A puska e pillanatban eldör-dül, s a szegény kis lány holtan talála ro-gyott össze. A kanizsai kir. törvényszék megin-dította ez ügyben a vizsgálatot.

— Vegyes hírek. A b a j a i T ó t h

Kálmán-né-né-pé-ly-t, a szoborbizottság, tekintettel a közeli képviselőválasztás izgal-maira, máj. 21-ikéről elhalasztotta néhány hó-nappal. — Nagy tüzvészről értesíte-nek Várpalotáról. Isztimer veszprémmegyei gazdag német községben szombat hajnalban tűz támadt, mely negyvenötven házat ham-vasztott el, a mellékepekkel együtt. — Az első sző. Legújabb párisi divat szerint a rokonokat és barátokat közvetkezőkép tudósít-ják egy-egy gyermek születése felől: „Van szerencsém értesíteni önt, hogy e hó... én megszültem. Mama jól van.” Aláírva a ke-resztnév.

Muzsák. — Lisz Ferencz 1885. évi januártól a nagyhét közepéig a zeneszerzés elméletéről és gyakorlatáról, az összhangzatról s a hangsze-relésről az orsz. magyar kir. zeneakadémia hangverseny termében előadásokat fog tartani. E hír a budapesti zenei körökben nagy örö-met s kellemes meglepetést szült.

— „Biharország” czim alatt utirajzok jelentek meg s küldettek be hozzánk; írta K. Nagy Sándor. Kiben nem él a vagy utazni, ismeretlen vidékek, népek sajátosságait tanulmányozni, élvezni? Bizonyára e tekintetben aig van kivétel közöttünk. De az utazás bő-erszényt feltételez, ez pedig vajmi kevesünk-nél van meg; és ha még meg volna is, kinek van ideje helyes érteke, kellő ismerete arra, hogy minden előbe ötlő hely, rom vidék történeteit sajátosságait ismerje és így utazá-sát kinalkozó elveit kellően kihasználja. E hi-ányon segítenek az utirajzok, helyleírások. Megyénk melyet oly előszeretettel szoktunk Biharországnak nevezni még eddig általánosan ismertetve nem volt, s mi az egy-kori nagy megye szűltetve, s most szomszédai jó részben többet tudunk a Szudam puszták-ról, melyeket a hírlapok — legalább mostanában — emlegetnek, mint a mi egykori ha-zánkról. E hiányos segített K. Nagy Sándor könyve, mely hasznos lehet minden turistának, de a környék lakosainak asztaláról hiányozni sem volna szabad. Szerző a megyét keresztül-kesul járta, élénk figyelem elől mi sem maradt elrejtve, mit tudni érdemes. Természetí szép-segek, emberi kezek alkotásai, egyaránt mel-tatva vannak. Minden hely, melyhez a multak kiválóbb emlékei fűződnek a történeti forrá-sokra való hivatkozással nyer megemlést e-műben. Szóval, ha e könyvet elolvassuk, meg-ismerjük a megyét, mely bizonyára nekünk, kiknek bölcsője itt riagott, kik lsten levög-jeit és adományait itt élvezük legalább is mo-rális kötelességünk. A 16 nyomtatott ivre ter-jedő mű á. a 1 frt. Megrendelhető a szerző-nél Nagy-Váradon. — Melegen ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

— A Deák-szobor. Két nap óta valóság-os népvádorlás színhelye a Huszár Adolf műterme. A fővárosi társadalom minden rendű és rangu tagja siet megtekinteni Deák Ferencz szobrának koosszális agyagmúltját, mely immár teljesen elkészült, és melynek gipszbe öntésé-hez már holnap hozzá fognak. Másfél évi szor-galmas, fáradságtalan és lelkiismeretes művészi munkának nagyszerű gyümölcse. Izléses, kerek támlaju karos székben ül Deák alakja egy-szerű polgári ruhában. A balkez a szék támláján pihen, míg a jobb kéz kissé előre nyujtva, mintha beszédet könyved taglejtéssel kísérné.

Törvényszék. — Az Andrassy-féle botérés tettesének bűnügyét pénteken referálták a kir. kurián. A főbűnösre, Nikóczyra nézve helybenhagyták a kir. tabla ítéletet, mely őt 6 évi fegyházal sújtotta. Strauss orgazdát pedig, a kit a tör-vényszék 3 évi börtönrre ítélte, a kir. tabla pedig felmentette, a kuria bűnösnek találta s az első bíróság által reá kiszabott büntetését helybenhagytá.

Szerkesztői posta. Julius-nak, Ebersdorf. — Nem papirko-sárba válok. Közöljek s örvendünk az oly kimagyar-zhatlanul félbeszakadt viszony megújulásának. „Egy zsidónak.” Mind olyanok a nagy vára-dí zsidók, mint Ön? Nagy-Zárkány. Az egyiket közöljük: a másikban nem jó, hogy a kedvest menyörgő vilámbhoz hason-lítuk. Brr!

Felelős szerkesztő: GASPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

A MOHAI AGNES FORRÁS hazánk egyik legszénsavdúsabb SAVANYUVIZE kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajában. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos. Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend. 1883. évben 1 millió palaczk szállítottat el. Fris töltésben mindenkor kapható Édeskuty L. m. kir. udv. ésványvíz-üzállítónál Budapest. Ugyasint minden gyógyszerárban, fűszerkereskedés-ben és vendéglőkben. Raktár Debreczenben: Csanak József, Geréb Fülöp, Rickl József Z, Varga Lajos, André és Szab uraknál.

Később mikor Othello durván ellöki nagy aggodalommal mondja:

„Igy még soha se láttam. Bizonyval a kendőben valami bűbápnak lenni kell.” Most már nagyon fájjalja, hogy a kendőt el tudá vészteni.

Itt megint nem mosolyoghat s én bizonyára nem mosolyogtam. Mikor Othello Ludovico előtt megüti, el-szorul szíve, szeméből könnyek omlanak; nem mosolyog s én sem mi esetre sem mosolyogtam.

A hol Othello keserűségében nagy indullal azt mondja Desdemonának „Nézz a szem-be” Emiliának „Tedd tisztedet stb...” Desdemona meg van rémülve s ijedten kérdi: „Az égre kérlek mindez mit jelent” nem mosolyog; én nem moso-lyogtam.

De ezután, hol Othello még egyszer el-merül Desdemona tiszta arcába és fájdalom-mal kérdi:

„Te mifele vagy?” (ez a darab egyik leggyönyörűbb momentum) oly nyíltan, lelke egész szeretetével mondja Desdemona:

„En nód vagyok, hú, tiszta nód uram”. Igenis, itt, mikor ezeket mondja, van mosoly arcán, tiszta ártatlan mo-soly mely tenger szerelmét tárkrözi vissza; ott mosolygta.

Vagy szinpadí pathoszzsal mondja e sza-vakat? Melyik egyikik meg inkább Desdemona lényével?

— Othello szavaira: „Esküdj hogy hn vagy” megint csak egyszerűen mondja: „Az Isten látja azt” Othello folytatja.

„Az Isten látja, hogy csalfa vagy mint pokol”. Desdemona csodálkozik „En csalfa és miken? ezeket mind nem mondhatja pathoszz-sal; hisz ő nem tudja mire való a kérdések és beszédek; (itt még nem tudja, hogy férje becsületességében kételkedik) oly egyszerűen nemesen kérdez és felel, hogy Othello keserű

fájdalommal kiáltja: „Desdemona! el! el töl-lem el” elhátolzen tekintete majd megingatja Othellot színpadí szomszában!

Milyen szép itt az ellentét! Othello szenvedélytől háborgó kedélye és Desdemona anygal arca!

Hogy venné itt ki magát, ha Desdemona is kétségbeesett arcot és mozdulatokat csi-nálna!

Othello zokogásban tör ki! Ez fáj Desdemonának, nagyon fáj, hogy urát sirni látja egész lelkében megrendülve kérdi: „En vagyok-e uram e köny oka?”

Itt nem mosolyog s én nem mosolyogtam. Most Othello vesztésének, nagyságát éreztetni velünk s ezeket mondja „Am hol szí-vem kincseit leástam stb.”

Itt éri meg Desdemona, hogy férje be-csületében talán kételkedik. A nő erény, tisztaság, mely lényének alapponását képezi, öntudatlanul egész magasz-tosságában nyilvánul nála ez egyszerű sza-vakban:

„Férjem rémlem becsületnek tart?!” Itt érezük, hogy Desdemona ezek ellen véteni soha se tudna.

Folytatásban látjuk ezt, midőn férje sértő szavaira lelke melyéig elpirulva mondja. Az égre bántasz engem! és tovább ezekben.

Othello: „Hát nem vagy az?” Desd: A szent keresztre nem! Othello: S nem vagy hütelen? Desd: Nem, idővőre nem!

E jelenetben látjuk a jó, hú, tiszta Des-demonát egész nagyságában; nem szinpadí pathoszzsal mondja ő ezeket; belülről fakad-nak a szók szíve fenekéből és nagy hangon kiáltva nála elvesztenék értéküket.

E jelenetben Desdemona nem moso-lyoghat s én bizonyára nem mo-solyogtam. Othello elmegy. Desdemona mintegy ta-laj nélkül marad felzavart érzelmei között;

Vetemény-mag.

Virág-, zöldség- és gazd. magvak

biztos jóminőségben

és lehető jutányos ár mellett kaphatók

Gaszner Károly

fúszerkereskedésében, DEBRECZENBEN.

A gyötrő köhögés s a különféle sorvasztó bajokon egyszerre segítve,

a Hoff János féle malátakivonati egészségi sör, malátakivonati egészségi csokoládé, malátamellcukorkák s a koncentrált malátakivonatot által.

Semmiféle gyógyszer sem képes ily élet történetet mutatni fel, mint a Hoff János-féle malátakivonati sör, mely Hoff János által 1857-ben felfedezve néhány évvel később a közönség között elterjedt, s ma már 37 év után a világ minden részében a legjobb hírnévre örvendnek, miután 27,000 raktár valamennyi (2000) lapban hirdeti áruját, mely nem pusztán csak kellemes ízű élvezeti cikk, hanem igen sok betegségben segítyt nyújtó, a köhögés, rekedtség, vérszegénység, emésztési gyengeség, aranyér, a mell- és gyomorhajókban sat. Gyógyhatásos voltukat legnagyobb mérvben, csataterén tüntették ki, több mint 400 kórház hirdette gyógyhatásosságát a vérvesztés, a gyengeségnél sat. A közönség közül több mint egy millió felgyógyult szavazott köszönetet, a levelek el vannak téve a levéltárba. — Nagyszámú érdemem, udvari szállító cím miatt szinte érdemkeresetek is adtak már ezen gyógyhatásos készítményekre. — Az 59 kitüntetés közül az utolsót a londoni gyógyászati kiállítás nyerte. Valamennyi kitüntetés a Hoff János-féle találmány és rendszer nyerte.

Hoff Jánosnak,

a Hoff János-féle malátakivonatok felfedezőjének és egyedüli gyártójának, a legtöbb európai uralkodó fejedelem szállítójának, cs. kir. tanácsosnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosának, több magas és német rend lovagjának. Bécs. Graben. Bräunerstrasse 8.

Tekintetes ur! Nem mulaszthatom el ez alkalommal önnek tudomására juttatni, miszerint ön az ön malátasörét már fél év óta a legjobb sikerrel használja gyengeségi állapota és köhögése ellen; mert míg ön már évek óta ősszel és tavasszal, dacára annak, — hogy egész patika gyógyszereket fogyasztott el, mégis a leggyötrőbb köhögéstől kizökkent s ereje egészen elfogyott, a malátasör használata óta minden köhögéstől ment s erőteljes kinézést nyert, Továbbra is fogja a malátasört használni. Jelen bizonyítványomat azon megjegyzéssel állítom ki, miszerint én a malátasör használatához igen kétkedve nyultam, most azonban annak határozott pártolója lettem. Kérem 58 palczk malátakivonati egészségi sör és 12 zacskó malátamell-cukorkának megküldését.

S.-A.-Ujhely, 1881. május 11. Tisztelettel

GROSS RÓBERT,

az osztrák-magyar északnyugati vasut inspektora.

Hivatalos gyógyjelentés.

Csász. kir. szab. központi bizottság, stb. Flensburg. A Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör egészen kitűnő erősítő szernek bizonyult.

Witte őrnagy, a porosz kóroda képviselője.

Ujabb malátakivonati megküldését kéri a királyi kórházi bizottság Flensburgban.

Dr. Becqnelin.

Dr. Meusiger.

Már minden orvos beismeri, miszerint a malátakivonati (Hoff János-féle rendszer) valamennyi gyógytápszer között a legjobb, annak felülmúlhatatlan gyógyhatásos volta hivatalosan bizonyítottatik. A malátakivonati egészségi csokoládé hasonló hatással bír, a azok által választandó, kik a sört nem kedvelik. Ezen anyagokban a tulajdonképeni gyógyhatásos az abban rejlő gyógyfüvek. A malátakészítmények, melyek már ezen gyógytartalom nélkül is igen kellemes valóditápszer képeznek, ezen füvekkel való keverés következtében, a legkiválóbb értéket nyerik. Még az egészséges előtt is kiváló becsel bírnak, miután az egészséget ápolják.

Árak: Malátakivonati egészségi sör 13 pal. 7 frt, 26 kr. 28 pal. 16 frt, 60 kr. 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo malátá csokoládé I. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr. III. 1/4 kilo 1 frt, 1/2 kilo 60 kr. Malátá-cukorkák 1 zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. Malátakivonati 1 üveg 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermek tápmalátá liszt 1 frt. Egy malátá fürdő 90 és 50 kr. 2 frton alól semmisen szállítatik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó malátá mellcukorkák két papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kérendők.

Raktárak Debreczenben. Csanak József, Rickl J. Z. Geréby Fülöp, további Nyiregyháza. Korányi Imre gyógyszer. Nagy-Várad: Janky Antal. Nagy-Károly: Ujházy István. Kaufmann Jakab. N.-Bánya: Ifj. Gross István. Szatmár: Jász Mihály. Zilah: özv. Weiss Sámuelné. Hajdu-Böszörmény: Lengyel László, valamint minden rendszeres gyógytárban.

Arverési hirdetmény!

H. Vámos-Pércs tulajdonát tevő s a nagy-fülöpi pusztán 200 darab nagy szarvas marhára, vagy ennek megfelelő 400 darab 2 éven alóli kis szarvas marhára való legeltetési jog, H. Vámos-Pércs városánál 1884. évi márczius hó 30-ik napján délutáni 5 órakor tartandó nyilvános árverésen kiadni fog; melyre a kívenni szándékozók azon hozzáadással hivatnak meg, hogy az árverési feltételek H. Vámos-Pércs városa jegyzői irodájában addig is megtekinthetők.

H. Vámos-Pércsen 1884. évi márczius 19-én.

Eröss Dániel
jegyző.

Kovács János
főbiró.

Nőknek,

kik bármily idült fehérfolyásokban szenvednek, örvendetes lesz tudni, hogy e kellemetlen baj ellen, tudományos orvos-vegyészeti találmányok legjezebbike a „cannabine nők részére”. — Biztos hatású. — Jótállás mellétt. — Orvosi használati utasítással ellátva. — Compl. kiállítva ára 9 frt és 6 frt 50 kr. Megrendelhető postautánvétellel Zagonyi Széles gyógy-szeresztől, Fürdő-Algyógy (Erdély). — Bécsben kapható Weis J. gyógyszerárban, Prágában Fürst J. gyógyszerárban. — Budapesten kapható: Kochmeister Frigyes utóda; gyógyanyag árudájában, nagy-korona-utca 32. szám. — Debreczenben kapható: Dr. Róschnek V. Emil gyógyszerárban.

Tudóbetegeknek

és szédülési bántalmakban szenvedőknek sat. oly szer ajánlatik, mely rajtam és ezer más egyénen segített. Kérdésekre szívesen válaszol Róschner Tivadar, Lipsében.

Tekintetes ur!

Kötelességem önnek tudatni, hogy ön dr. Róza-féle életbalsam, valódi életbalsam. Már évek hozza arra óta szenvedtem gyomorhajókban s előnyulással minden orvosi segély dacára nem csillapodott, míg ezen kitűnő balsamot véden használta, nagyot segített. Szíveskedjék 4 üveggel ismét küldeni.

Panosa. Tisztelettel: Klímán F. adóztár. Fragner B. gyógyszerárnak Prága. Az itteni főpap Papovics Miksa ur, 1880. ápril 14-én, 2 üveg Róza-féle életbalsamot kapott öntől, melyből egyet én kaptam, s minám azt elfogyasztottam, mondhatom csodásan működött. Három óra óta tartó köhögésem, nyálkásodásom nagy mértékben alábbhált s még jobbat is remélve téle, kérek 2 üveggel postautánvétellel utánvételel küldeni. Szatmár, Magyarbánya.

Tisztelettel
Naspillivics György nyug. vámsztár.

Gyors és biztos segély a gyomorhajók és annak következményei ellen.

Az egészség fentartása

egyedül csak a jó emésztés fentartása s előmozdítása alapszik, mert a jó egészség és testi s lelki egészségnek ez az alapfeltétele. Az emésztés szabályozása, a kellő vérkeringés előlése, a megromlott és hibás verakátrézek eltávolítása s a legjobbnak bizonyult háziszér, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

Dr. Róza-féle életbalsam.

Mely a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfüvekkel a legnagyobb gondal készítve teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindenem emésztés bántalmaknál, nevezetesen az étvágyhiány, a savanyú felbűlés, a puffadás, emélgés, has- és gyomorajók, a gyomorgörge, a gyomornak ételleli túlterhelése az elfűlkésodás, a vértörődés, aranyeres bántalom, a női betegségek, hályok, a rászokt és léptörni (emésztési zavarok következtében) ez az emésztés összes működésére énkítőleg hat, tiszta és egészséges vért hoz létre, s a beteg testnek előlése ereje és egészsége ismét megújul. Ezen kitűnő hatásnál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb nép házi gyógyszeré vált s általános elterjedésnek örvend.

1 palczkával 50 kr., dupla üveggel 1 frt.

Több ezer elismerő s dícsérő irat van kitéve szíves betekintés végett. Brmentett megke resesekre utánvét mellett mindenhol megküldetik.

Óvás!

Minden kellemetlen félreértés kikerülése végett felkérem a t. cz. vevőket, mindenütt ha tározottan csak Dr. Róza életbalsamát kéni Fragner B. gyógyszerárban Prágában mivel azt tapasztaltam, hogy némely helyen a vevőknek, ha csak egyszerűen életbalsamot kének, s nem teszik hozzá, hogy Dr. Róza-féle életbalsamot, akármilyen hatású küllü keverék lesz adva.

Valódi Dr. Róza életbalsam kapható a főraktárban: Fragner B. gyógyszerárban „zum schwarzen Adler“ Prága Kleinseite, a Spornergasse sarkán 205. sz. s az alább felsorolt raktárakon:

Debreczen: Gölti N. és Rotschnek V. Emil gyógyszer., Budapest: Török J. gyógyszer., továbbá kapható: Baán, Bonyhád, Bozovics, Eger, N.-Becserek, Gyöngyös, Kadarkút, Kaposvár, Karaneseb, Keszmark, K.-Szeben, Komárom, Lugos, Makó, Malaczka, H.-M.-Vásárhely, Miskolcz, M.-Óvár, Pozsony, Rétság, Sz.-Fejérvár, Sarca, Szeged, Temesvár, Szabadka, T.-Ujjak, N.-Szombat, S.-A.-Ujhely Vág-Sellye, Versecz, Zala-Egerszeg, Varnano, Barföld, Békés-Csaba, Nagylak. Minden gyógyszerár, valamint a fúszerkereskedések legnagyobb része raktáron tartja ezen életbalsamot. — Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házikenőcs,

biztos és kipróbált szer gyuladások, sebek és daganatok gyógyítására. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, terjedése és keményedésénél, a gyermek elválasztásánál gyenedésnél, vérdaganatoknál, genyfadagoknál és pokolvárnál; körömmegnél a kezén, vagy lábán; keményedéseknél, duzzadásknál, mirigydaganatoknál, szalonadagnál, holtetennél, köszvényes és csusz daganatoknál; időleges csukló-lábánál a láb, terd, kéz és csípőknél; ficamodásoknál; a fekvéstől kisebesedéstől; kipállott láb- és tyukszemre; feltört kezek- és somorforma cserepedésnél; rovarcsípések által okozott daganatoknál; régi, vagy gyerekkor sebeknél; rákos daganatoknál; feltört lábknál, csontthártya gyuladással, stb.

Minden gyuladás, daganat, keményedés, duzzadás a legrovidebb idő alatt gyógyítottatik, a hol azonban már a genykepződés beállott, a daganat a legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül oltziva és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelencékben. A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. Egy palczkával 1 frt.

Minden hasonló készítmény felett előnyvel bírnak ezen pilulák, melyek minden ártalmas állagotl mentek; legnagyobb sikerrel alkalmazhatnák alszervi betegségeknek, váltódnál, mellbetegségeknek, bőr, szem, agy, szájbetegségeknek, gyermekek és női betegségeknek; könnyen hajtó és vértisztítóknak egy gyógyszer sem kedvezőbb és ártalmatlanabb

A DUGULÁST

ektüzeni, mely minden betedségnek forrása. — Cukros voltuknál fogva gyermekek is kedvelik. — Ezen pilulák PITHA tanár udvari tanácsos bizonyítványa által lettek kitüntetve.

Egy skatulya ára, mely 15 pilulát tartalmaz, 15 kr. Egy csomag, mely 8 skatulyát, és így 120 pilulát tartalmaz, csak 1 foit.

Óvás. Minden skatulya, melyen e czég: „Apotheke zum heil. Leopold” nem áll, hamis, melynek megvételétől a közönség óvatik.

Philipp Neustein
Apotheker

Megfigyelendő, hogy rozsz, siker nélküli, sőt ártalmas készítmény ne vétessék. Egyenesen Neustein-féle Erzsébet pilulák kérendők — ezek s a használati utasítás az itt látható aláírással vannak ellátva

Főraktár Bécsben

Apotheke zum heiligen LEOPOLD NEUSTEIN Ph. Stadt. Ecke der Planken und Spiegelgasse.

Nincs áremelés!

Ettlinger A. B., Hamburgban

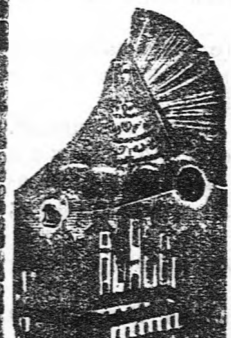
ajánlja elősmert, legelőbb számítás mellett bérmentve csomagolással, tiszta, finom z matu k á v é i t, 5 kilós zsákokban utánvétellel mellett

Río finom, erős	frt 3.45 kr.
Cuba, ff. zöld, erős	4.10
Ceylon, kékes zöld, erős	5.-
Arany Jáva, különös finom, szelíd	5.20
Gyöngy-kávó igen finom	5.95
Afrikai gyöngy Mokka, valódi	4.45
Arabia Mokka, valódi nemesített	7.20
Igen kedvelt, finom zamatu.	
Stambuli kávé-vegyíték	4.70
Thea kilonként Congó, ff.	2.30
Sauhung, ff.	3.50
Családi thea, különös finom	4.-
Asztali rizs	pr. 5 kg. 1.40
Gavir I ma, 4 kilós hordóban	7.50
gyengén szóva 2 kgr. hord.	4.05
Lengeri-rakhus p. 8 Ds.	4.25
Lasatz frissen főzöp, 8. Ds.	4.25
Sardinia à l. huile p. 18. Ds.	4.70
Etvágy-Silid pikant p. 8. Ds.	7.60
Angolna kocsonyázott p. 8 Ds.	4.20
Marhanyelű 1 1/2 kg. p. 4 Ds.	8.10
Szardella valódi Brab. 2 kg.	7.50
Matjeshoring Delic. 5 kgr. F.	2.60
Rüszhal füstölt f. p. 2 láda	2.50
Jamaica-Rum 1-a 4 Liter	4.15

Arjegyzéket gyarmatárak, szeszes italok és különleges cikkek felett bérmentve küld A. B. ETTLINGER, HAMBURGban.

Mária-celli GYOMOR-CSEPPEK,

jeles hatású gyógyszer a gyomor mind-bántalmái ellen,

felülmúlhatatlan az étvágyhiány, gyomorgyengeség, rozszazsga, lehellet, szelek, savanyú felbűlés, köhika, gyomorhurut, gyomorgörge, hurgyöképződés, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, főtájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörge székszorulás, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gillizta-, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegcse ára használat utasítással együtt 35 kr.

Kapható Debreczenben Dr. Kotschnek E., Gölti N. és Tamásy B. urak gyógyszerárban, valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárban és kereskedésében. Kzponti szétküldési raktár nagyban és kicsinyben Brady Károly, „Orangyalhoz” címzett gyógyszerárban Kromszterben, Morvaországban.

Előzetesi árak:
Helyben és postán küllve
Egy üveg 10 frt — kr.
Fél üveg 5 —
Nagyed üveg 5 — 50 —

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény fölé, a cenzúra feladását, s a szerkesztőbíróság bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben
KUTASI IMRE és 17.
OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadói vállalatban KUTASI IMRE könyvnyomdájában s a postabiztosítók sán.

Konstantinápoly, czius 22

(r. l.) A Debreczen vezércikkében nagy megvetkezőt kelle olvasnom: valóban a népert van, csak Bécsért! — Meggy Bécs alatt csakis a közöhhzátartozó befolyásos emberbe be is folyó veszedel érteni. Ép most, a válaszkell a magyar népet felhogy a hatalmas bécsi könében a mi jelenlegi me ezideig csak is vagy gy tehetetlennek, — dig rész lehajlóna, — Ime okadatolásul e tények

„Ezelőtt néhány évvel csey egyetemi tanár ur az volt és egy ittenlakó hazánk konstantinápolyi cs és király benyújtott keserves panasz országháza a consulátus ellen elrendelte volna — mi törté ur közötté egyszerűen a be teriummal a magyar orszá mi pedig várva-vartuk a Bé gáczióra kiküldendő egyenise b a ! Két hónap telte után Nagy Sándor levelleg értesít kir. consulatusunk által, a ajuljon az olvasó! — történt és a consulát gágtott Nagy Sándor panasz a találatott! Én valek az, ki a hivatalos német levelé mat magyarra áfordítottam mindig előtem lebeg Nagy bámulatjeljes hosszú képe e hogy mi módon történhetet gátio ó n élküle!! Kivánc Tisza Kálmán minő igazoló f egy e fölötti interpellációra

Klukovits Ádám hazán vasuti király igazgatósága e indítani, személyesen megjel és kerve követelte, hogy ad ex-offo ügyvédet. Mi volt őrlt? hogy akar és nem ember pórt indítani akarni társulat ellen! Mi nem adunk — Miután pedig e sorok it vagyok ügyvéd — Klukovics zafiágól átvettem és azt a faló, csakis a szédelőket nál szerencsésen el is veszt 14 nap letölte előtt beadt melynek tartalmán a csipő is izelhető volt. De mi törté nak, hogy a törvény szigorú consulátus tartozik 15 nap m Triesztbe szállítani, a mi k 6, mond hat egész hónapig föllebezést. És az én a fo és erélyes fellépésemmel me méaye, minthogy G o r a c Consulár-Eleve-t, ki mint b Klukovits ügyében, eltraufest ott néhány het múlva vice c ki és ismét a k ö z ö s h a z visszahelyezték Konstantiná sehol sincs oly szükség a t tehát bebizonyult magyartá itten Konstantinápolyban. És — mert —

Gróf Ráday László, kit hamis csód miatt a hazai kénytelenítettett, ide Konsta külvén, az itt mind becsul magyar Colonia ezen grófi követelni mert! Követelte p gróf Ráday László, ahelyett, huzná magát és engedelmét tünk elhessen, a legkihívó sertegette itteni gyarmatunk de Maurer hamis név alatt. H á t i l y e s m i i s l e h e t mert tudvalóvó dolog, hogy gr a mi hires miniszterük Tisza n, nem különben a tudós Kállaynak is. Inen magyaráz ha valamely bécsi czégnék e és hírneves ügyvédre van stb Konstantinápolyban és a kü nál e vegett tudakozódik, ak de Maurer — született grófi ajánljak, mint legújabb c s a l e t e s e b b ügyvéd szet-sebb tehát, minthogy vetségi és konsuláti hivatá van, hogy Kállay ur képes